

Dávidtárna, vagy Siebenweibertárna Bélabányán.

Bélabányától nyugat felé a hegyek magaslatán igen régi bányamívelés nyomai látszanak ma is; a régi művelések tárgya a *Siebenweibertelér* vala, és a tárna, melylyel azt feltárták, *Siebenweibertárna* nevet viselt a XVI-ik században; de már e század elején igen elhagyva lehetett, mert Kachelmann János az 1509-ről szóló félbérek jegyzékében a bányát csak 2 munkással találta bejegyezve;³⁾ és egy másik jegyzékben, mely 1519-ben kelt, hasonlóképen csak 2 munkás fizette e bányától a félbért.⁴⁾

A következő századból már több hirt találunk felőle.

1608 octóber 1-én Schmitt Pál bélabányai polgár átengette az eddig *Siebenweibertárnának* nevezett, ezentúl pedig

---

³⁾, ⁴⁾ Kachelmann János, G. d. u. B.

III. 135. l.,

Dávidtárna nevet viselendő, és egészen saját tulajdonát képező bányának $\frac{4}{16}$ részét Roschko alias Hornele György selmeczi bírónak, $\frac{4}{16}$ részét Vngedew András királyi tisztnek, és $\frac{4}{16}$ részét Hader Bertalan selmeczi lakosnak, azon feltétel mellett, hogy e részekből semmit el ne adhassanak a többi részeselek beleegyezése nélkül, és ha egyik vagy másik részes valami becstelenséget vagy vétket a császár és a bányatörvény ellen elkövetne, bányarészeit elveszítse.¹⁾

1609 július 4-én *Dávidtárna* számára a részeselek altárnai jogokat kértek, és azokat a bányabíróságtól meg is kapták.²⁾

E bányabírósági határozat ellen azonban a *bélabányai altárna* részeselei panaszt és tiltakozást nyújtottak be, melyben kiemeltik, hogy a *Dávidtárna* magasan fekszik, a *bélabányai altárna* pedig sokkal mélyebb, a *Miklós aknáig* már 1364 öl hosszú, a *Siebenweiber telér* felé hajtatik, és már sok ezer forintba került. A dolog újra tárgyalatván a bányabíróság előtt, a panasz alapossága elismertetett, és *Dávidtárnától* az altárnai jog vissza vétetett, kijelentetvén, hogy az csak egy kutató tárna [Suchstolln].³⁾

Ugy látszik, hogy e határozat a részeselek reményeit lehangolta, mert Schmitt Pál még azon év octóber 4-én eladta a *Dávidtárna* $\frac{1}{16}$ részét Füderling György selmeczi lakosnak 15 frt 32 denárért adósság fejében.⁴⁾

1612 márczius 29-én bejárták a bányabiztosok mindazon bányákat, melyeknél Vngedew Andrásnak részei voltak. A *Dávidtárnában*, hol Vngedew Andrásnak $\frac{5}{16}$ része volt, találtak 6 vájárt. Ezek egy aknát mélyítették le 5 ölre, és találtak benne ércznyomokat, az ér agyagos és 4 latos, de víz miatt nem mehettek mélyebbre; most tehát a tárnát, mely már 90 öl hosszú, hajtják az akna felé, melytől a vájatvég még csak 10—12 ölnyire van. A biztosoknak sok reménysége volt, hogy e művelés jó eredményű leend.⁵⁾

A *Dávidtárnai* keresztvágat folytatvatván, a 103-ik ölben csakugyan elérte a keresett telért, de azt már lefejtve találta, az évések 1615 május 25-ig már 51 ölnyire voltak kitakarítva a nélkül, hogy eleven telérre találtak volna; talp alá sem

1), 2), 3), 4), 5) Selmeczi bányabírósági jegyzőkönyv.

mehettek a víz miatt, tehát folytatták a keresztvágatot, és 19 $\frac{1}{2}$ ölnyire haladtak már egy régi akna felé, melytől a vájativég még 28 ölnyire vala. Az evésekben talált érczes darabok 18, 19 és 20 latot tartalmaztak.¹⁾

1616 június 30-án már csak 7 ölnyire volt a vájativég a telértől, és javasoltatott, hogy a részeseket a kincstár segítse.²⁾

A segítség azonban nem adatott meg. 1618 márczius 9-én Bockh János selmeczi polgár Döringer Jánosnak ajándékozta a *Dávidtárna* $\frac{1}{16}$ részét; Döringer pedig szeptember 29-én átadta azt Beer Péter királyi bányatisztnek.³⁾

1619 június 29-én átadta Vngedew András a *Dávidtárna* $\frac{4}{16}$ részét, és a Bélabánya alatt birt kohóját s zúzóját a Brennerszövetkezetnek azon feltétellel, hogy ha áldás leend, és ők befektetett költségüket vissza kapták, a birtok fele Vngedewre vissza szálljon.⁴⁾

Vngedewnek e reménysége nem teljesedett, mert *Dávidtárna* részesei még ugyanazon évben felhagytak minden műveléssel, s minthogy a kincstár Beer Péter özvegyétől ajándékba kapott $\frac{1}{16}$ részt a *Dávidtárnából*, ennek művelése pedig a *bélabányai altárnára* nézve mintegy útmutató volt, javasolták a tisztek, hogy a kincstár *Dávidtárnát* fenntartsa.⁵⁾

A kincstár csakugyan nem engedte, hogy a tárna felhagyassék, hanem tovább folytatta a keresztvágatot, mellyel 1622 első felében ismét egy ellenlejtés telét vágtak át, és ezen 3–4 latos érczeket is találtak csekély mennyiségben. A részesei voltak ekkor:

A kincstár Beer Péter után	$\frac{1}{16}$	—	részszel
A kincstár Brechtl János után	$\frac{2}{16}$	—	„
Brennerszövetkezet	$\frac{5}{16}$, $\frac{1}{32}$		„
Hörnele György örökösei	$\frac{5}{16}$	—	„
Bockh János	$\frac{2}{16}$	—	„
Wittich Venczel ifj.	—	$\frac{1}{32}$	„ ⁶⁾

Dávidtárna terjedelme 1626 ápril 26-án a következőképen állott: a tárna szájtól a telérig 146 öl, ettől az ellen-

1), 2), 3), 4), 5), 6) Selmeczi bányabirósági jegyzőkönyv.

lejtes érig 69 öl, ezen az éren 3 öl, és az éren túl a vájatvéig még 6 öl.¹⁾

1628 ápril 4-én jelenti a bányabíró, hogy *Dávidtárnában* a keresztvágattal ismét egy ellenlejtes eret vágtak át, de meddőnek találták.²⁾

Octóber 17-én jelentetik, hogy a *bélabányai altárna* számára nyitott légakna már kitakarított a *Dávidtárna* szintjéig, a főkeresztvágat pedig folytattatik;³⁾ de már octóber 23-án megszüntették a keresztvágat hajtását pénzhiány miatt.⁴⁾

1628 deczember 30-én jelentetik, hogy az altárna számára kitakarított légaknából a *Dávidtárna* szintjében a telér megvizsgáltatott, és a 8-ik ölben egy félujnyi vastagságu 40—50 latos érczsinór találtatott, mely tovább feltáratik.⁵⁾

1629 május 26-án a *bélabányai altárna* részesei meg egyeztek a *Dávidtárna* részeseivel, hogy az ezek telkében levő horpadások egyikéből az altárna számára egy légakna lemélyíttessék, mely *Lipót Vilmos akna* név alatt még ugyanazon évben meg is kezdetett.⁶⁾

1630 február 18-án jelentik, hogy a *Siebenweiber telértől* a 67-ik ölben ért a keresztvágat egy ellenlejtes eret, és 5 öllel tovább egy egyenlejtes eret, melyen túl a vájatvég 10 ölnyre van, és most előre hajtatik.⁷⁾

Ugyanez év octóber 27-én feljegyeztetett, hogy *Dávidtárnán* és *Falkensteintárnán* összesen 11 ember dolgozik.⁸⁾

1631 július 28-án szerencsétlenség történt *Dávidtárnában*; az északi vájatvégnél levált egy nagy darab kő az oldalból, és egy vájárt agyonzúzott.⁹⁾

1634 márczius 10-én jelentik, hogy a főkeresztvágaton 2 ember dolgozik, és hogy a kincstári $\frac{3}{16}$ részre 1 frt 20 — 1 frt 50 denár heti költség esik.¹⁰⁾

1636-ban az év elején 3 ember dolgozott *Dávidtárnában*.¹¹⁾

1638-ban báró Prandeis királyi biztos reménytelennek találván az egész mívelést, május 17-én határozatott, hogy *Dávidtárna* jobb időkhig szüneteljen.¹²⁾

1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12) Selmeczi bányabírószági jegyzőkönyv.

Ugyanazon év június 15-én feljegyeztetett, hogy *Dávidtárna* a tárnaszájtól a *Lipót Vilmos aknai* vágatig 150 öl, innen a légaknáig 62 öl, és innen a vájatvépig 60 öl összesen 272 öl hosszú; javasoltatik folytatása, mert nem sokára telért fog elérni.¹⁾

E javaslat azonban nem fogadtatott el, mert ekkor már mindenütt pénz szűkében szenvedtek a vállalatok.

---

¹⁾ Selmeczi bányabírószági jegyzőkönyv.